

Prof. Dr. Hakan PEKCANITEZ

Doç. Dr. Hülya TAŞ KORKMAZ

Doç. Dr. Nedim MERİÇ

HMK

Hukuk Muhakemeleri Kanunu

İlgili Mevzuat

İçtihadı Birleştirme Kararları

Anayasa Mahkemesi Kararları

- ★ Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik
- ★ Anayasa (İlgili Maddeler)
- ★ Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun
- ★ Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanun
- ★ Avukatlık Kanunu
- ★ Bilirkişilik Kanunu
- ★ Harçlar Kanunu
- ★ Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu
- ★ İş Mahkemeleri Kanunu
- ★ Tebligat Kanunu
- ★ Tebligat Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik
- ★ Elektronik Tebligat Yönetmeliği
- ★ 2019 Yılı Bilirkişilik Asgari Ücret Tarifesi
- ★ Harçlar Kanunu Genel Tebliği (1) Sayılı Tarife
- ★ Hukuk Muhakemeleri Kanunu İle İlgili Tarifeler
- ★ Hukuk Muhakemeleri Kanunu Gider Avansı Tarifesi
- ★ Hukuk Muhakemeleri Kanunu Hakem Ücret Tarifesi
- ★ Hukuk Muhakemeleri Kanunu Tanık Ücret Tarifesi

İÇİNDEKİLER

9. Basıya Önsöz.....	V
İçindekiler.....	XI
Kısaltmalar Cetveli.....	XXIX
Hukuk Muhakemeleri Kanunu ve İlgili Mevzuatta Değişiklik Yapan Mevzuata İlişkin Tablolar.....	XXXIII
6100 Sayılı HMK ile 1086 Sayılı HUMK Maddelerini Karşılaştırma Tablosu.....	XXXIX
Parasal Sınırlar Tabloları.....	XLV

HUKUK MUHAKEMLERİ KANUNU

Madde Sayfa

BİRİNCİ KISIM: Genel Hükümler.....	1-104	1
BİRİNCİ BÖLÜM: Görev, Yetki ve Yargı Yeri Belirlenmesi	1-23	1
BİRİNCİ AYIRIM: Görev	1-4	1
Görevin belirlenmesi ve niteliği.....	1	1
Asliye hukuk mahkemelerinin görevi.....	2	1
Ölüm veya vücut bütünlüğünün yitirilmesinden doğan zararların tazmini davalarında görev	3	2
Sulh hukuk mahkemelerinin görevi	4	3
İKİNCİ AYIRIM: Yetki.....	5-19	4
Genel kural	5	4
Genel yetkili mahkeme	6	4
Davalının birden fazla olması hâlinde yetki	7	5
Bir yerde geçici olarak oturanlara karşı açılacak davalarda yetki	8	5
Türkiye’de yerleşim yerinin bulunmaması hâlinde yetki.....	9	5

Sözleşmeden doğan davalarda yetki	10	5
Mirastan doğan davalarda yetki.....	11	6
Taşınmazın aynından doğan davalarda yetki	12	6
Karşı davada yetki	13	7
Şubeler ve tüzel kişilerle ilgili davalarda yetki	14	7
Sigorta sözleşmelerinden doğan davalarda yetki	15	7
Haksız fiilden doğan davalarda yetki.....	16	8
Yetki sözleşmesi	17	8
Yetki sözleşmesinin geçerlilik şartları.....	18	8
Yetki itirazının ileri sürülmesi	19	8
ÜÇÜNCÜ AYIRIM: Görevsizlik veya Yetkisizlik Kararı		
ÜzerineYapılacak İşlemler ve Yargı Yeri Belirlenmesi	20-23	9
Görevsizlik veya yetkisizlik kararı üzerine yapılacak işlemler	20	9
Yargı yeri belirlenmesini gerektiren sebepler.....	21	10
İnceleme yeri.....	22	10
İnceleme usulü ve sonucu.....	23	11
İKİNCİ BÖLÜM: Yargılamaya Hâkim Olan İlkeler	24-33	11
Tasarruf ilkesi.....	24	11
Taraflarca getirilme ilkesi.....	25	12
Taleple bağlılık ilkesi.....	26	12
Hukuki dinlenilme hakkı.....	27	12
Aleniyet ilkesi.....	28	13
Dürüst davranma ve doğruyu söyleme yükümlülüğü	29	13
Usul ekonomisi ilkesi.....	30	13
Hâkimin davayı aydınlatma ödevi	31	14
Yargılamanın sevk ve idaresi.....	32	14
Hukukun uygulanması	33	14
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Hâkimin Yasaklılığı, Reddi ve Hukuki Sorumluluğu	34-494	15
BİRİNCİ AYIRIM: Hâkimin Davaya Bakmaktan Yasaklılığı ve Reddi.....	34-45	15
Yasaklılık sebepleri	34	15
Çekinme kararının sonuçları	35	15
Ret sebepleri	36	16

Hâkimin bizzat çekilmemesi hâli	37	16
Ret usulü	38	17
Çekilme kararının incelenmesi	39	17
Ret talebini incelemeye yetkili merci	40	18
Ret talebinin geri çevrilmesi	41	18
Ret talebinin incelenmesi	42	19
Ret talebine ilişkin kararlara karşı istinaf	43	20
Ret talebine ilişkin kararların temyizi	44	21
Zabıt kâtibinin yasaklılığı ve reddi	45	21
İKİNCİ AYIRIM: Hâkimin Hukuki Sorumluluğu.....	46-49	22
Devletin sorumluluğu ve rücu	46	22
Davaların açılacağı mahkeme	47	22
Dava dilekçesi ve davanın ihbarı	48	23
Davanın reddi hâlinde verilecek ceza	49	23
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: Taraflar ve Davaya Katılan Üçüncü		
Kişiler.....	50-83	23
BİRİNCİ AYIRIM: Tarafların Ehliyetleri	50-56	23
Taraf ehliyeti	50	23
Dava ehliyeti	51	24
Davada kanuni temsil	52	24
Dava takip yetkisi	53	24
Temsil veya izin belgelerinin verilmesi	54	25
Dava sırasında taraflardan birinin ölümü	55	25
Kanuni temsilci atanması sebebiyle yargılamanın ertelenmesi	56	25
İKİNCİ AYIRIM: Dava Arkadaşlığı	57-60	26
İhtiyarî dava arkadaşlığı	57	26
İhtiyarî dava arkadaşlarının davadaki durumu	58	26
Mecburî dava arkadaşlığı	59	27
Mecburî dava arkadaşlarının davadaki durumu	60	27
ÜÇÜNCÜ AYIRIM: Davanın İhbarı ve Davaya Müdahale	61-70	27
İhbar ve şartları	61	27
İhbarın şekli	62	28
İhbarda bulunan kişinin durumu	63	28
İhbarın etkisi	64	28

Asli müdahale	65	28
Fer'î müdahale	66	29
Fer'î müdahale talebi ve incelenmesi	67	29
Fer'î müdahilin durumu	68	29
Fer'î müdahalenin etkisi	69	29
Cumhuriyet savcısının davada yer alması.....	70	30
DÖRDÜNCÜ AYIRIM: Davaya Vekâlet.....	71-83	30
Genel olarak	71	30
Davaya vekâlet hakkında uygulanacak hükümler	72	31
Davaya vekâletin kanuni kapsamı	73	31
Davaya vekâlette özel yetki verilmesini gerektiren hâller	74	31
Birden fazla vekil görevlendirilmesi	75	31
Vekâletnamenin ibrazı.....	76	32
Vekâletnamesiz dava açılması ve işlem yapılması	77	32
Vekilin vekâlet veren huzurundaki beyanı	78	33
Vekilin veya vekâlet verenin duruşmada uygun olmayan tutum ve davranışı	79	33
Tarafın davasını takip edebilecek ehliyetinde olmaması.....	80	33
Vekilin azli ve istifasının şekli.....	81	33
Vekilin istifası	82	34
Vekilin azli.....	83	34
BEŞİNCİ BÖLÜM: Teminat	84-89	34
Teminat gösterilecek hâller	84	34
Teminat gerektirmeyen hâller.....	85	35
Teminat kararı.....	86	35
Teminatın tutarı ve şekli	87	35
Teminat gösterilmemesinin sonuçları.....	88	36
Teminatın iadesi	89	36
ALTINCI BÖLÜM: Süreler, Eski Hâle Getirme ve		
Adli Tatil	90-104	36
BİRİNCİ AYIRIM: Süreler.....	90-94	36
Sürelerin belirlenmesi	90	36
Sürelerin başlaması	91	36
Sürelerin bitimi.....	92	37

Tatil günlerinin etkisi	93	37
Kesin süre	94	37
İKİNCİ AYIRIM: Eski Hâle Getirme	95-101	37
Talep	95	37
Süre	96	38
Talebin şekli ve kapsamı.....	97	38
Talep ve inceleme mercii	98	38
Talebin yargılamaya ve hükmün icrasına etkisi.....	99	38
İnceleme ve karar	100	39
Giderler	101	39
ÜÇÜNCÜ AYIRIM: Adli Tatil	102-104	39
Adli tatil süresi	102	39
Adli tatilde görülecek dava ve işler	103	39
Adli tatilin sürelere etkisi.....	104	40
İKİNCİ KISIM: Dava Çeşitleri, Dava Şartları ve		
İlk İtirazlar.....	105-117	41
BİRİNCİ BÖLÜM: Dava Çeşitleri.....	105-113	41
Eda davası	105	41
Tespit davası	106	41
Belirsiz alacak ve tespit davası.....	107	41
İnşai dava.....	108	42
Kısmi dava	109	42
Davaların yığılması	110	43
Terditli dava.....	111	43
Seçimlik dava	112	43
Topluluk davası.....	113	43
İKİNCİ BÖLÜM: Dava Şartları ve İlk İtirazlar.....	114-117	44
BİRİNCİ AYIRIM: Dava Şartları	114-115	44
Dava şartları.....	114	44
Dava şartlarının incelenmesi.....	115	44
İKİNCİ AYIRIM : İlk İtirazlar	116-117	45
Konusu	116	45
İleri sürülmesi ve incelenmesi	117	45
ÜÇÜNCÜ KISIM: Yazılı Yargılama Usulü.....	118-186	46

BİRİNCİ BÖLÜM: Davanın Açılması	118-125	46
Davanın açılma zamanı	118	46
Dava dilekçesinin içeriği	119	46
Harç ve avans ödenmesi.....	120	47
Belgelerin birlikte verilmesi	121	47
Dava dilekçesinin tebliği	122	47
Davanın geri alınması.....	123	48
Tarafta iradî değişiklik.....	124	48
Dava konusunun devri	125	48
İKİNCİ BÖLÜM: Cevap Dilekçesi	126-135	49
Cevap dilekçesinin verilmesi	126	49
Cevap dilekçesini verme süresi.....	127	49
Süresinde cevap dilekçesi verilmemesinin sonucu.....	128	49
Cevap dilekçesinin içeriği.....	129	49
Cevap dilekçesinde eksiklik bulunması.....	130	50
Cevap dilekçesi verilmesinin sonucu	131	50
Karşı dava açılabilmesinin şartları	132	50
Karşı davanın açılması ve süresi	133	51
Asıl davanın sona ermesi	134	51
Uygulanacak hükümler.....	135	51
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Cevaba Cevap ve İkinci Cevap Dilekçesi..	136	51
Tarafların ikinci dilekçeleri.....	136	51
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: Ön İnceleme	137- 142	51
Ön incelemenin kapsamı.....	137	51
Dava şartları ve ilk itirazlar hakkında karar	138	52
Ön inceleme duruşmasına davet.....	139	52
Ön inceleme duruşması.....	140	52
İddia ve savunmanın genişletilmesi veya değiştirilmesi.....	141	53
Süreler hakkında karar	142	53
BEŞİNCİ BÖLÜM: Tahkikat ve Tahkikat Sırasındaki		
Özel Durumlar.....	143-183	54
BİRİNCİ AYIRIM: Tahkikat	143-146	54
Tahkikatın konusu	143	54
Tarafların dinlenilmesi	144	54

Sonradan delil gösterilmesi.....	145	54
Mevcut delillerle davanın aydınlanması	146	55
İKİNCİ AYIRIM: Duruşma.....	147-162	55
Tarafların duruşmaya daveti.....	147	55
Mahkemenin çalışma zamanı	148	55
Ses ve görüntü nakledilmesi yoluyla duruşma icrası.....	149	55
Tarafların duruşmaya gelmemesi, sonuçları ve davanın açılmamış sayılması	150	56
Duruşma düzeni	151	56
Soru yöneltme.....	152	57
Kayıt ve yayın yasağı.....	153	57
Tutanak	154	58
Tutanağın imzalanması ve imza atamayanların durumu	155	59
Tutanağın ispat gücü	156	59
Zabıt kâtibi bulundurulması zorunluluğu.....	157	59
Tutanak örneği verilmesi.....	158	60
Dosyaya belge konulması ve dosyanın başka yere gönderilmesi.....	159	60
Dizi listesi.....	160	60
Dosyanın taraflar ve ilgililerce incelenmesi	161	60
Dosyanın hâkimin incelemesine hazır tutulması.....	162	61
ÜÇÜNCÜ AYIRIM: Ön Sorun ve Bekletici Sorun	163-165	61
Ön sorunun ileri sürülmesi	163	61
Ön sorunun incelenmesi	164	61
Bekletici sorun	165	61
DÖRDÜNCÜ AYIRIM: Davaların Birleştirilmesi ve Ayrılması.....	166-168	62
Davaların birleştirilmesi.....	166	62
Davaların ayrılması	167	63
Kanun yolları.....	168	63
BEŞİNCİ AYIRIM: İsticvap	169-175	64
Konusu	169	64
İsticvap olunacak kişilerin belirlenmesi.....	170	64
İsticvap olunacak tarafın davet edilmesi.....	171	64
Bizzat isticvap olunma.....	172	65

İsticvabın yapılması	173	65
Tutanak düzenlenmesi	174	65
Kıyasen uygulanacak hükümler.....	175	65
ALTINCI AYIRIM: İslah ve Maddi Hataların Düzeltilmesi 176-183	176	66
Kapsamı ve sayısı.....	176	66
İslahın zamanı ve şekli.....	177	66
İslah sebebiyle ortaya çıkan yargılama giderleri ve karşı tarafın zararının ödenmesi	178	67
İslahın etkisi	179	67
Davanın tamamen ıslahı.....	180	67
Kısmen ıslah	181	68
Kötüniyetli ıslah	182	68
Maddi hataların düzeltilmesi	183	68
ALTINCI BÖLÜM: Tahkikatın Sona Ermesi ve Sözlü Yargılama	184-186	68
Tahkikatın sona ermesi	184	68
Toplu mahkemelerde tahkikatın sona ermesi	185	69
Sözlü yargılama.....	186	69
DÖRDÜNCÜ KISIM: İspat ve Deliller	187-293	70
BİRİNCİ BÖLÜM: Genel Hükümler	187-198	70
İspatın konusu.....	187	70
İkrar.....	188	70
İspat hakkı.....	189	71
İspat yükü.....	190	71
Karşı ispat	191	71
Kanunda düzenlenmemiş deliller	192	71
Delil sözleşmesi	193	71
Somutlaştırma yükü ve delillerin gösterilmesi	194	72
Başka yerden getirtilecek deliller	195	72
Delilden vazgeçme	196	72
Delillerin incelenmesi ve istinabe	197	72
Delillerin değerlendirilmesi	198	73
İKİNCİ BÖLÜM: Belge ve Senet	199-224	73
Belge	199	73

Senetle ispat zorunluluğu	200	73
Senede karşı tanıkla ispat yasağı.....	201	74
Delil başlangıcı.....	202	75
Senetle ispat zorunluluđunun istisnaları	203	76
İlâmların ve resmî senetlerin ispat gücü	204	76
Adi senetlerin ispat gücü	205	77
İmza atamayanların durumu.....	206	77
Senette çıkıntı, kazıntı ve silinti.....	207	78
Yazı veya imza inkârı.....	208	78
Yazı veya imza inkârının sonucu.....	209	78
Güvenli elektronik imzalı belgenin inkârı.....	210	79
Sahtelik incelemesi.....	211	79
Sahte senedin iptali	212	79
Haksız yere sahtelik iddiası	213	80
Sahtelik hakkında hukuk ve ceza mahkemesi kararlarının etkisi	214	80
Belgelerin halefler aleyhine kullanılması	215	80
Mahkemece belge aslının istenmesi ve geri verilmesi.....	216	80
Belge aslının ibrazı usulü	217	81
Belgenin yerinde incelenmesi.....	218	81
Tarafların belgeleri ibrazı zorunluluğu.....	219	81
Tarafın belgeyi ibraz etmemesi.....	220	82
Üçüncü kişinin belgeyi ibraz etmemesi	221	82
Ticari defterlerin ibrazı ve delil olması	222	83
Yabancı dilde yazılmış belgeler.....	223	83
Yabancı resmî belgelerin yetkili makamlar tarafından onaylanması zorunluluğu.....	224	83
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Yemin	225-239	84
Yeminin konusu	225	84
Yemine konu olamayacak vakıtlar	226	84
Yemin teklifi	227	84
Yemine davet	228	84
Yemin etmemenin sonuçları	229	85
Yeminin iade olunamayacağı hâller	230	85
Ölüm veya fiil ehliyetinin kaybı	231	85

Yemini yerine getirecek kimseler	232	85
Yeminin şekli	233	86
Sağır ve dilsizlerin yemini.....	234	86
Hasta veya (Değişik ibare: 6462/m.1/81) engellilerin mahkeme dışında yemini	235	86
Yemin edecek kimsenin mahkemenin yargı çevresi dışında olması...	236	87
Yemin konusunun açıklattırılması	237	87
Yemin tutanağının düzenlenmesi.....	238	87
Yalan yere yemin iddiası.....	239	87
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: Tanık.....	240-265	88
Tanık gösterme şekli	240	88
Tanıklardan bir kısmının dinlenilmesiyle yetinilmesi.....	241	88
Tanıklığın izne bağlı olduğu hâller.....	242	88
Tanığın davet edilmesi	243	89
Davetiyenin içeriği.....	244	89
Çağrıya uyma zorunluluğu.....	245	89
Tanığa soru kağıdı gönderilmesi	246	90
Tanıklıktan çekinme hakkı	247	90
Kişisel nedenlerle tanıklıktan çekinme	248	90
Sır nedeniyle tanıklıktan çekinme	249	90
Menfaat ihlali tehlikesi nedeniyle tanıklıktan çekinme	250	91
Tanıklıktan çekinme hakkının istisnaları.....	251	91
Çekinme sebeplerinin bildirilmesi ve incelenmesi.....	252	91
Çekinmenin kabul edilmemesinin sonucu	253	92
Tanığın kimliğinin tespiti.....	254	92
Tanıklara itiraz	255	92
Tanığa görevinin önemini anlatma	256	92
Yeminsiz dinlenecekler.....	257	93
Yeminin zamanı ve şekli	258	93
Tanıkların mahkemede dinlenilmesi.....	259	93
Tanığın bilgilendirilmesi.....	260	94
Tanığın dinlenme şekli.....	261	94
Yasak davranışlar	262	94
Tercüman ve bilirkişi kullanılması	263	94

Yalan yere veya menfaat temin ederek tanıklık edilmesi ve sonuçları	264	95
Tanığa ödenecek ücret ve giderler	265	95
BEŞİNCİ BÖLÜM: Bilirkişi İncelemesi.....	266-287	95
Bilirkişiye başvurulmasını gerektiren hâller.....	266	95
Bilirkişi sayısının belirlenmesi	267	96
Bilirkişilerin görevlendirilmesi.....	268	96
Bilirkişilik görevinin kapsamı	269	97
Bilirkişilik görevini kabulle yükümlü olanlar.....	270	97
Bilirkişiye yemin verdirilmesi	271	98
Bilirkişinin görevini yapmaktan yasaklı olması ve reddi	272	98
Bilirkişinin görev alanının belirlenmesi	273	99
Bilirkişinin görev süresi.....	274	99
Bilirkişinin haber verme yükümlülüğü	275	100
Bilirkişinin görevini bizzat yerine getirme yükümlülüğü.....	276	100
Bilirkişinin sır saklama yükümlülüğü.....	277	100
Bilirkişinin yetkileri	278	100
Bilirkişi açıklamalarının tespiti ve rapor	279	101
Bilirkişi raporunun verilmesi	280	101
Bilirkişi raporuna itiraz	281	102
Bilirkişinin oy ve görüşünün değerlendirilmesi	282	102
Bilirkişi gider ve ücreti	283	103
Bilirkişinin ceza hukuku bakımından durumu	284	103
Bilirkişinin hukuki sorumluluğu	285	103
Davaların açılacağı mahkeme	286	103
Rücu davasında zamanaşımı	287	104
ALTINCI BÖLÜM: Keşif	288-292	104
Keşif kararı.....	288	104
Keşfe yetkili mahkeme	289	104
Keşfin yapılması	290	104
Keşfe katlanma zorunluluğu	291	105
Soybağı tespiti için inceleme.....	292	105
YEDİNCİ BÖLÜM: Uzman Görüşü	293	106
Uzman görüşü.....	293	106

BEŞİNCİ KISIM: Hüküm ve Davaya Son Veren Taraf

İşlemleri	294-315	107
BİRİNCİ BÖLÜM: Hüküm	294-303	107
Hüküm, hükmün verilmesi ve tefhimi	294	107
Hükmün müzakeresi	295	107
Hükmün oylanması ve yeter sayı	296	108
Hükmün kapsamı	297	108
Hükmün yazılması	298	109
Hükmün imza edilememesi	299	109
Hükmün korunması	300	109
Hüküm nüshası.....	301	109
İlâmın alınması, kesinleşme kaydı ve harçlar	302	110
Kesin hüküm	303	110
İKİNCİ BÖLÜM: Hükümün Tashihi ve Tavzihi	304-306	111
Hükümün tashihi.....	304	111
Hükümün tavzihi.....	305	112
Tavzih talebi ve usulü	306	112
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Davaya Son Veren Taraf İşlemleri	307-315	113
Davadan feragat	307	113
Davayı kabul.....	308	113
Feragat ve kabulün şekli.....	309	113
Feragat ve kabulün zamanı	310	114
Feragat ve kabulün sonuçları.....	311	114
Feragat ve kabul hâlinde yargılama giderleri	312	114
Sulh	313	114
Sulhun zamanı	314	115
Sulhun etkisi.....	315	115
ALTINCI KISIM: Basit Yargılama Usulü	316-322	116
Basit yargılama usulüne tabi dava ve işler.....	316	116
Dilekçelerin verilmesi.....	317	116
Delillerin ikamesi	318	117
İddia ve savunmanın genişletilmesi veya değiştirilmesi yasağı	319	117
Ön inceleme ve tahkikat	320	117
Hüküm	321	118

Uygulanacak hükümler.....	322	118
YEDİNCİ KISIM: Yargılama Giderleri ve Adli Yardım	323-340	119
BİRİNCİ BÖLÜM: Yargılama Giderleri.....	323-333	119
Yargılama giderlerinin kapsamı	323	119
Delil ikamesi için avans.....	324	120
Resen yapılması gereken işlemlere ilişkin giderler	325	120
Yargılama giderlerinden sorumluluk.....	326	120
Dürüstlük kuralına aykırılık sebebiyle yargılama giderlerinden sorumluluk	327	121
Fer'î müdahale gideri.....	328	121
Kötüniyetle veya haksız dava açılmasının sonuçları	329	121
Vekâlet ücretinin taraf lehine hükmedilmesi	330	122
Esastan sonuçlanmayan davada yargılama gideri	331	122
Yargılama giderlerine hükmedilmesi.....	332	122
Avansın iadesi.....	333	123
İKİNCİ BÖLÜM: Adli Yardım	334-340	123
Adli yardımdan yararlanacak kişiler	334	123
Adli yardımın kapsamı	335	123
Adli yardım talebi.....	336	124
Adli yardım talebinin incelenmesi.....	337	124
Adli yardım kararının kaldırılması.....	338	125
Adli yardımla ertelenen yargılama giderlerinin tahsili.....	339	125
Adli yardım kararıyla atanan avukatın ücretinin ödenmesi	340	125
SEKİZİNCİ KISIM: Kanun Yolları	341-381	126
BİRİNCİ BÖLÜM: İstinaf.....	341-360	126
İstinaf yoluna başvurulabilen kararlar	341	126
İstinaf dilekçesi	342	127
İstinaf dilekçesinin verilmesi.....	343	127
Harç ve giderlerin yatırılması.....	344	128
Başvuru süresi	345	128
İstinaf dilekçesinin reddi.....	346	128
İstinaf dilekçesine cevap	347	129
Katılma yolu ile başvurma.....	348	129
Başvurma hakkından feragat.....	349	129

Başvurunun icraya etkisi.....	350	129
Kötüniyetle istinaf yoluna başvurma.....	351	130
Ön inceleme.....	352	130
Duruşma yapılmadan verilecek kararlar.....	353	130
İnceleme.....	354	131
İncelemenin kapsamı.....	355	132
Duruşma yapılmasına karar verilmesi.....	356	132
Yapılamayacak işlemler.....	357	132
Duruşmaya gelinmemesi ve giderlerin ödenmemesi.....	358	132
Karar (Ek ibare: 7035/m.30) ve tebliği.....	359	133
Uygulanacak diğer hükümler.....	360	134
İKİNCİ BÖLÜM: Temyiz.....	361-373	134
Temyiz edilebilen kararlar.....	361	134
Temyiz edilemeyen kararlar.....	362	134
Kanun yararına temyiz.....	363	135
Temyiz dilekçesi.....	364	135
Temyiz dilekçesinin verilmesi.....	365	136
Kıyas yoluyla uygulanacak hükümler.....	366	136
Temyizin icraya etkisi.....	367	137
Kötüniyetle temyiz.....	368	137
Temyiz incelemesi ve duruşma.....	369	137
Onama kararları.....	370	138
Bozma sebepleri.....	371	139
Yargıtay kararlarının tebliği.....	372	139
Bozmaya uyma veya direnme.....	373	139
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: Yargılamanın İadesi.....	374-381	140
Konu.....	374	140
Yargılamanın iadesi sebepleri.....	375	140
Üçüncü kişilerin hükmün iptalini talep etmesi.....	376	142
Süre.....	377	142
İnceleyecek mahkeme ve teminat.....	378	143
Talebin ön incelemesi.....	379	143
Yeniden yargılama veya hükmün iptali.....	380	144
İcranın durdurulması.....	381	144

DOKUZUNCU KISIM: Çekişmesiz Yargı.....	382-388	157
Çekişmesiz yargı işleri.....	382	157
Görevli mahkeme.....	383	161
Çekişmesiz yargı işlerinde yetki	384	161
Yargılama usulü.....	385	162
Mühürleme, deftere geçirme ve yemin tutanağı düzenlenmesi usulü	386	162
Kararlara karşı başvuru yolları.....	387	162
Kararların niteliği	388	162
ONUNCU KISIM: Geçici Hukuki Korumalar	389-406	163
BİRİNCİ BÖLÜM: İhtiyati Tedbir	389-399	163
İhtiyati tedbirin şartları.....	389	163
İhtiyati tedbir talebi.....	390	163
İhtiyati tedbir kararı.....	391	163
İhtiyati tedbirde teminat gösterilmesi.....	392	164
İhtiyati tedbir kararının uygulanması.....	393	164
İhtiyati tedbir kararına karşı itiraz.....	394	165
Teminat karşılığı tedbirin değiştirilmesi veya kaldırılması.....	395	166
Durum ve koşulların değişmesi sebebiyle tedbirin değiştirilmesi veya kaldırılması.....	396	166
İhtiyati tedbiri tamamlayan işlemler	397	166
Tedbire muhalefetin cezası.....	398	167
Tazminat	399	167
İKİNCİ BÖLÜM: Delil Tespiti ve Diğer Geçici Hukuki Korumalar.....	400-406	168
Delil tespitinin istenebileceği hâller	400	168
Görev ve yetki	401	168
Delil tespiti talebi ve karar	402	168
Acele hâllerde tespit.....	403	169
Delil tespiti kararında uygulanacak hükümler.....	404	169
Tutanak ve diğer belgeler.....	405	170
Diğer geçici hukuki korumalar	406	170
ONBİRİNCİ KISIM: Tahkim	407-444	171
Uygulanma alanı.....	407	171

Tahkime elverişlilik.....	408	171
İtiraz hakkından feragat.....	409	171
Tahkimde görevli ve yetkili mahkeme	410	171
Mahkemenin yardımı.....	411	172
Tahkim sözleşmesinin tanımı ve şekli	412	172
Tahkim itirazı	413	172
İhtiyati tedbir ve delil tespiti.....	414	173
Hakem sayısı	415	173
Hakemlerin seçimi.....	416	174
Ret sebepleri.....	417	175
Hakemin reddi usulü	418	175
Hakemlerin sorumluluğu	419	176
Görevin yerine getirilememesi.....	420	176
Yeni hakem seçilmesi.....	421	177
Hakemin kendi yetkisi hakkında karar vermesi	422	177
Tarafların eşitliği ve hukuki dinlenilme hakkı	423	178
Yargılama usulünün belirlenmesi.....	424	178
Tahkim yeri.....	425	178
Dava tarihi	426	178
Tahkim süresi	427	179
Dava ve cevap dilekçesi.....	428	179
Duruşma yapılması veya dosya üzerinden inceleme	429	180
Taraflardan birinin yargılamaya katılmaması	430	180
Hakem veya hakem kurulunca bilirkişi seçimi.....	431	181
Delillerin toplanması.....	432	181
Hakem kurulunun karar vermesi	433	181
Sulh	434	182
Tahkim yargılamasının sona ermesi	435	182
Hakem kararının şekli, içeriği ve saklanması	436	182
Hakem kararının tanzimi, düzeltilmesi ve tamamlanması	437	183
Tebliğat.....	438	184
İptal davası.....	439	184
Hakem ücreti.....	440	185
Yargılama giderleri	441	186

Avans yatırılması ve giderlerin ödenmesi.....	442	187
Yargılamanın iadesi	443	187
Uygulanmayacak hükümler	444	188
ONİKİNCİ KISIM: Son Hükümler.....	445-452	189
Elektronik işlemler.....	445	189
Disiplin para cezası	446	189
Diğer kanunlardaki yargılama usulü ile ilgili hükümler.....	447	190
Zaman bakımından uygulanma.....	448	190
Yönetmelik.....	449	190
Yürürlükten kaldırılan hükümler	450	190
Parasal sınırların artırılması.....	Ek m. 1	190
Geçici Madde 1.....		191
Geçici Madde 2.....		191
Geçici Madde 3.....		191
Geçici Madde 4.....		192
Yürürlük	451	192
Yürütme	452	192

İLGİLİ MEVZUAT

Bölge Adliye ve Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri İle Cumhuriyet Başsavcılıkları İdari ve Yazı İşleri Hizmetlerinin Yürütülmesine Dair Yönetmelik	195
Anayasa (İlgili Maddeler).....	321
Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun	335
Aile Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yargılama Usullerine Dair Kanun	361
Avukatlık Kanunu.....	367
Bilirkişilik Kanunu	463
Harçlar Kanunu	489
Hukuk Uyuşmazlıklarında Arabuluculuk Kanunu	535
İş Mahkemeleri Kanunu	555
Tebliğat Kanunu	569

Tebliğat Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik.....	591
Elektronik Tebliğat Yönetmeliği	615
2019 Yılı Bilirkişilik Asgari Ücret Tarifesi	629
Harçlar Kanunu Genel Tebliği (Seri No: 82) (1) Sayılı Tarife.....	633
Hukuk Muhakemeleri Kanunu İle İlgili Tarifeler	
Hukuk Muhakemeleri Kanunu Gider Avansı Tarifesi	641
Hukuk Muhakemeleri Kanunu Hakem Ücret Tarifesi	643
Hukuk Muhakemeleri Kanunu Tanık Ücret Tarifesi	647
Arama Cetvelleri	
1- HMK’da Mevzuata Göre Arama Cetveli	649
2- HMK’da Kavramlara Göre Arama Cetveli	651
3- İlgili Mevzuatta Mevzuata Göre Arama Cetveli.....	664
4- İlgili Mevzuatta Kavramlara Göre Arama Cetveli	665